

**IV Liceum Ogólnokształcące im. Fryderyka Chopina
w Ostrowie Wielkopolskim**

Historia, historia i teraźniejszość, filozofia

I.

II. Formy i sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów

1. Ocenie podlegają:

- prace pisemne sprawdzające wiedzę i umiejętności z większej partii materiału: testy, sprawdziany wiadomości
- odpowiedzi ustne
- kartkówki (obejmują materiał z 2 - 3 ostatnich lekcji, mogą być nie zapowiadane)
- aktywność na lekcji
- karty pracy
- dodatkowe prace np. referaty, wywiady, prezentacje itp.
- prace domowe
- obowiązkowość, stosunek ucznia do swoich obowiązków wynikających z realizacji przedmiotu

FORMY KONTROLI

ORAZ METODY OCENY OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Zasady ogólne

Kontrola i bieżące ocenianie ma na celu monitorowanie pracy ucznia, przekazywanie mu informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, wskazywanie, co uczeń robi dobrze, co wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć. **Ocena śródroczna/roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych, ani średnią ważoną. Jest rzetelną oceną zdobytej przez ucznia wiedzy i nabytych umiejętności w odniesieniu do wymagań edukacyjnych.** Metody kontroli osiągnięć uczniów są zróżnicowane ze względu na predyspozycje, możliwości i osobowość uczniów. **W procesie oceniania uwzględniany jest także wysiłek uczniów wkładany w realizowanie poszczególnych zadań.**

Przedmiotem oceny są:

- wiadomości i umiejętności,
- zaangażowanie w proces uczenia się (aktywność),
- udział w konkursach i olimpiadach,
- systematyczność pracy.

Sposoby sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów

Wiadomości i umiejętności ucznia sprawdzane są w formie:

- wypowiedzi ustnej na lekcjach polegającej na sprawdzeniu wiedzy w zakresie rozumienia problemu oraz związków przyczynowo - skutkowych;
- aktywności, rozumianej jako uczestnictwo ucznia we wszystkich formach zajęć szkolnych;
- pisemnych sprawdzianów/testów, zapowiedzianych z tygodniowym wyprzedzeniem, z zadaniami otwartymi i zamkniętymi, mającymi na celu sprawdzenie zarówno wiedzy jak i umiejętności, poprzedzonych lekcją powtórzeniową;
- kartkówek sprawdzających wiedzę i umiejętności z ostatnich trzech tematów lekcyjnych (nie muszą być zapowiedziane);
- sprawdzianów umiejętności praktycznych w formie zadań do wykonania w obecności nauczyciela;
- prac pisemnych argumentacyjnych oraz prac praktycznych wykonanych przez ucznia samodzielnie lub zespołowo;
- prac domowych w formie pisemnej lub praktycznej;
- projektów, prezentacji multimedialnych, recenzji oraz innych form ustalonych w wymaganiach edukacyjnych.

Zasady oceniania

1. Uczeń ma obowiązek przystąpić do wszystkich zapowiedzianych sprawdzianów wiadomości i umiejętności.
2. Uczeń może być zwolniony z pisania sprawdzianu lub kartkówki z powodu usprawiedliwionej nieobecności w szkole trwającej co najmniej 5 dni w dniach poprzedzających sprawdzian.
3. Uczeń ma prawo do poprawy ocen bieżących zgodnie ze Statutem IV LO.
4. W przypadku nieobecności ucznia na zapowiedzianej pisemnej pracy/teście/sprawdzianie uczeń ma obowiązek ją napisać zgodnie z zasadami zawartymi w Statucie IV LO.
5. W przypadku nie przystąpienia ucznia do pisemnej pracy sprawdzającej (kartkówki, testu, sprawdzianu wiedzy i umiejętności, pracy klasowej) w wyznaczonym czasie, nauczyciel ma prawo sprawdzić jego wiadomości w dowolnej formie i terminie.
6. Uczeń może zgłosić jedno nieprzygotowanie w przy czym zgłoszenie nieprzygotowania musi nastąpić na początku lekcji oraz nie może być uwzględnione w dniu zapowiedzianego sprawdzianu. Nieprzygotowanie jest odnotowywane w dzienniku lekcyjnym zgodnie ze Statutem IV LO.
7. Jeżeli w trakcie sprawdzianu lub innej formy sprawdzania wiedzy i umiejętności uczeń korzystał z niedozwolonej pomocy, to w miejsce oceny otrzymuje wpis 'pn.' (praca niesamodzielna), co brane jest pod uwagę przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej.

Aktywności uczniów podlegających ocenianiu na lekcjach

Oceniane umiejętności	Aktywność ucznia podlegająca obserwacji i ocenie	Narzędzia oceny
Pisanie	Prace kontrolne/wypowiedzi argumentacyjne/referaty Sprawdziany pisemne	Kryteria oceny prac pisemnych Kryteria sprawdzianów

	Kartkówki	
Mówienie	Wypowiedzi ustne na lekcjach Udział w dyskusji	Kryteria wypowiedzi ustnej Obserwacja
Współpraca w grupie	Praca w grupach na lekcji	Obserwacja Karta oceny pracy w grupie Karta samooceny
Posługiwanie się aparatem pojęciowym	Wypowiedzi ustne Prace pisemne	Kryteria wypowiedzi ustnej Kryteria oceny prac pisemnych
Posługiwanie się mapą	Wypowiedzi ustne Prace pisemne Zadania praktyczne	Kryteria wypowiedzi ustnej Kryteria oceny prac pisemnych Obserwacja
Porządkowanie i selekcja materiału	Gromadzenie i selekcja materiału	Obserwacja
Poszukiwanie i posługiwanie się źródłami informacji	Praca ze słownikami Gromadzenie materiału Samodzielne zdobywanie informacji	Obserwacja
Terminowość wykonywania zadań	Planowanie Organizowanie	Obserwacja
Kreatywność	Prace praktyczne	Obserwacja
Zaangażowanie, poszerzanie wiedzy i umiejętności	Udział w konkursach Udział w projektach	Wynik rywalizacji

Kryteria oceny pracy w grupie

- zaangażowanie w pracę grupy
- realizacja wyznaczonego zadania
- pełnione funkcje i role
- rozumienie osobistej sytuacji w grupie
- umiejętności pracy w grupie

Zadawanie i ocena prac domowych

Celem zadawania prac domowych jest rozwijanie zainteresowań ucznia, motywacja do nauki, organizacja i planowanie samokształcenia się.

- uczeń ma obowiązek systematycznego odrabiania prac domowych.
- nauczyciel określa zasady wykonania zadania - sposób, termin
- uczeń ma obowiązek przestrzegania terminu wykonania zadania
- nauczyciel dostosowuje termin realizacji zadania do stopnia jego trudności
- nauczyciel sprawdza wykonane zadania w wyznaczonym terminie

- postawienie „parafki” przy wykonanym zadaniu oznacza, że nauczyciel sprawdzał wykonanie zadania, ale nie sprawdzał jego zawartości merytorycznej
- brak pracy domowej zostaje odnotowany przez nauczyciela zgodnie z zapisem w Statucie IV LO
- jeżeli uczeń nie wykona pracy domowej nauczyciel może zweryfikować stan jego wiedzy i umiejętności z zakresu materiału objętego pracą domową w formie ustnej lub pisemnej podczas kolejnych zajęć
- ocenianie prac następuje zgodnie z umową dotyczącą konkretnej pracy

Prace pisemne sprawdzające - sprawdziany lub testy

- w ciągu półrocza mogą się odbyć 2-4 sprawdziany/testy (w klasach, w których realizowana jest historia w zakresie rozszerzonym, pisemnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności jest więcej)
- sprawdziany/testy są przeprowadzane po każdym lub kilku blokach tematycznych
- sprawdzian/test poprzedzony jest, w miarę możliwości, lekcją powtórzeniową i jest zapowiadany przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem
- nauczyciel podaje uczniom zakres materiału i umiejętności sprawdzanych na sprawdzianie/teście
- nauczyciel sprawdza i podaje wyniki sprawdzianu do wiadomości uczniów w terminie do 14 dni od daty pisania
- jeżeli uczeń otrzymał ocenę niedostateczną ze sprawdzianu lub testu, może ją poprawić na zasadach opisanych w Statucie IV LO
- w przypadku nieobecności na sprawdzianie /teście obowiązują zasady zawarte w Statucie IV LO
- w przypadku nieobecności na pierwszym terminie oraz w przypadku nie przystąpienia ucznia do pisemnej pracy sprawdzającej w wyznaczonym kolejnym terminie, nauczyciel ma prawo sprawdzić jego wiadomości w dowolnej formie na kolejnych zajęciach.
- przedziały procentowe oceny sprawdzianów zgodnie ze Statutem IV LO

Ocenianie odpowiedzi ustnej - wymagania na poszczególne oceny

Ocena niedostateczna:

- nie wykazał się wiadomościami wymaganymi na ocenę dopuszczającą
- nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać najprostszych zadań

Ocena dopuszczająca:

- przy pomocy nauczyciela uczeń wykonuje proste zadania, wykorzystuje podstawowe umiejętności
- potrafi określić wiek, jego połowę, w którym miało miejsce dane wydarzenie
- potrafi umieścić najważniejsze wydarzenia w czasie, zaznaczyć je na osi czasu
- zna podstawowe fakty, postacie i terminy niezbędne w procesie nauki
- wypowiada się krótkimi zdaniami, popełnia liczne błędy językowe

Ocena dostateczna:

- uczeń rozumie podstawowe fakty i pojęcia historyczne,
- potrafi uporządkować najważniejsze wydarzenia chronologicznie

- potrafi łączyć postacie z odpowiadającymi im wydarzeniami
- wskazuje na mapie miejsca omawianych wydarzeń
- potrafi wykorzystać podstawowe źródła informacji
- przy pomocy nauczyciela rozwiązuje podstawowe problemy
- formułuje wypowiedź 2-3 zdaniową
- popełnia błędy językowe i stylistyczne

Ocena dobra:

- samodzielnie rozwiązuje podstawowe problemy a trudniejsze przy pomocy nauczyciela
- określa przyczyny i skutki wydarzeń historycznych
- posługuje się terminologią poznaną na lekcji
- potrafi scharakteryzować poznane sylwetki osób
- lokalizuje na mapie przebieg wydarzeń
- porządkuje wydarzenia chronologicznie
- wykorzystuje źródła informacji poznane na lekcji
- formułuje dłuższą poprawną pod względem językowym wypowiedź
- próbuje dokonywać własnych sądów i opinii

Ocena bardzo dobra:

- samodzielnie rozwiązuje problemy podstawowe i trudniejsze
- prawidłowo posługuje się wiedzą i umiejętnościami zdobytymi na lekcji
- samodzielnie dostrzega i omawia przyczyny i skutki wydarzeń
- przedstawia na mapie zmiany terytorialne
- potrafi z osi czasu odczytywać odpowiadającą danemu wydarzeniu datę
- wykorzystuje źródła informacji wskazane przez nauczyciela
- samodzielnie dokonuje ocen poszczególnych wydarzeń i postaci
- formułuje dłuższą samodzielną wypowiedź poprawną pod względem językowym

Ocena celująca:

- samodzielnie rozwiązuje problemy
- wykorzystuje w swojej wypowiedzi wiadomości poza podręcznikowe, które uczeń samodzielnie zdobył w zakresie podstawy programowej
- samodzielnie dostrzega związki między wydarzeniami
- wyraża własne zdanie, popiera je logicznymi wydarzeniami
- wykorzystuje wiedzę o regionie
- wypowiada się poprawną polszczyzną

III. WYMAGANIA EDUKACYJNE

Uczeń otrzyma ocenę:

niedostateczną, jeżeli:

- nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania podstawowych umiejętności

- nie opanował minimum wiadomości programowych

dopuszczającą, jeżeli:

- opanował zakres wiedzy i umiejętności na poziomie elementarnym
- zna elementarne fakty, pojęcia proste i zjawiska oraz postacie i daty pozwalające na rekonstrukcję podstawowych wydarzeń historycznych (w formie pisemnej lub ustnej), określa rodzaj źródła historycznego, odszukuje informację historyczną w źródłach; podczas pracy z mapą potrafi posłużyć się legendą, potrafi określić położenie geograficzne, wskazuje lub zaznacza oczywiste obiekty; podczas pracy z tekstem źródłowym wykazuje się ogólnym zrozumieniem tekstu; łączy postacie z właściwymi wydarzeniami; rozróżnia i wskazuje przyczyny i skutki wydarzeń
- nie pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje zadania wskazane przez nauczyciela
- nie pracuje w grupie ani zespole zadaniowym
- nie formułuje własnych wniosków
- przy pomocy nauczyciela potrafi wykonać proste polecenia wymagające zastosowania podstawowych umiejętności

dostateczną, jeżeli:

- spełnia wymagania konieczne do uzyskania oceny dopuszczającej
- zna fakty, pojęcia proste i złożone, postacie, daty i zjawiska pozwalające na zrozumienie najważniejszych związków przyczynowo - skutkowych i czasowoprzestrzennych; porządkuje fakty według ważności; wyjaśnia przyczyny i skutki wydarzeń; interpretuje źródła w zakresie umożliwiającym zrozumienie zawartych w nich informacji; podczas pracy z mapą wykazuje się orientacją czasowo-przestrzenną, wskazuje na mapie dopasowanej do zagadnienia (bądź zaznacza na mapie konturowej) państwa, miejsca bitew, traktatów pokojowych, zmiany terytorialne itp.; podczas pracy z tekstem źródłowym udziela odpowiedzi na pytania dotyczące tekstu przetwarzając informacje tam zawarte streszcza i porządkuje posiadane informacje rozumie stosowaną terminologię
- czasami pracuje niesystematycznie i niezbyt chętnie podejmuje pracę indywidualną, grupową lub zespołową
- rzadko uczestniczy w dyskusji i pracach zespołowo – grupowych
- czasami poprawnie formułuje wnioski
- ma problemy z obroną swoich poglądów
- nie zawsze wywiązuje się z powierzonych zadań lub ich części
- potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji
- zna niektóre wydarzenia i postacie z dziejów regionu

dobrą, jeżeli:

- opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu średnim
- zna fakty, wydarzenia, pojęcia, postacie, zjawiska i daty pozwalające na scharakteryzowanie procesów historycznych; podczas pracy z tekstem źródłowym interpretuje informacje zawarte w tekście; łączy posiadane wiadomości z analizowanym tekstem; podczas pracy z mapą łączy wiadomości historyczne z geograficznymi; tworzy narrację historyczną przedstawiając procesy

- historyczne; właściwie stosuje terminologię historyczną; synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych
- charakteryzuje go najczęściej systematyczna i efektywna praca zarówno indywidualna jak grupowa
 - często uczestniczy w dyskusji i pracach zespołowo – grupowych
 - poprawnie formułuje wnioski i udaje mu się bronić swoich poglądów
 - odpowiednio wywiązuje się z powierzonych zadań
 - potrafi korzystać ze wszystkich poznanych w czasie lekcji źródeł informacji
 - zna najważniejsze wydarzenia i postaci z dziejów regionu

bardzo dobrą, jeżeli:

- opanował zakres wiedzy i umiejętności programowych w stopniu bardzo dobrym
- praktycznie posługuje się zdobytą wiedzą ocenia samodzielnie fakty, postacie, zjawiska historyczne; porównuje fakty i zjawiska z uwzględnieniem zmian w różnych epokach historycznych; krytycznie analizuje źródła historyczne; sprawnie posługuje się każdym rodzajem mapy; podczas pracy z tekstem źródłowym wyciąga własne wnioski na podstawie tekstu, dokonuje oceny zawartych tam informacji, dokonuje krytyki źródła;
- charakteryzuje go systematyczna i efektywna praca indywidualna i zespołowa
- chętnie uczestniczy w dyskusjach i pracach zespołowych
- właściwie formułuje wnioski i broni swoich poglądów
- wyróżniająco wywiązuje się z powierzonych zadań i ról
- sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji,
- potrafi dzięki wskazówkom nauczyciela dotrzeć do innych źródeł wiadomości
- bierze udział w konkursach historycznych
- wykorzystuje wiedzę nie tylko z historii ale również przedmiotów pokrewnych
- posiada dużą wiedzę o historii regionu

celującą, jeżeli spełni przynajmniej dwa wymagania:

- opanował wiedzę przewidzianą programem w stopniu pełnym
- samodzielnie sięga do różnych źródeł informacji; tworzy narrację historyczną w ujęciu problemowym lub przekrojowym; wskazuje ciągłość procesów historycznych; wskazuje związki między życiem politycznym, gospodarczym i kulturalno-społecznym; prezentuje własne stanowisko w oparciu o analizę zjawisk historycznych w zakresie podstawy programowej;
- przejawia samodzielne inicjatywy rozwiązywania konkretnych problemów w zakresie obowiązującej podstawy programowej i wiąże dzieje własnego regionu z dziejami Polski lub powszechnymi
- odnosi sukcesy w konkursach/olimpiadach historycznych na szczeblu co najmniej wojewódzkim